

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 58b/2015
privind interpretarea articolului 85 alin. (2) din Constituție
(*dizolvarea Parlamentului*)

CHIȘINĂU
16 decembrie 2015

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA, *judcători*,
cu participarea dnei Sorina Munteanu, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 15 decembrie 2015,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând preliminar sesizarea menționată,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 16 decembrie 2015 în ședință închisă,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La 15 decembrie 2015, deputații în Parlament dnii Igor Dodon, Vasile Bolea și Adrian Lebedinschi au adresat Curții Constituționale o sesizare prin care solicită interpretarea prevederilor articolului 85 alin. (2) din Constituție.

A. Motivele sesizării

2. Autorii sesizării solicită interpretarea prevederilor cuprinse la art. 85 alin. (2) din Constituție, formulând următoarele întrebări:

„1. Termenul de 45 de zile, prevăzut la art. 85 alin. (2) din Constituție, poate fi diminuat sau majorat de către Președinte?

2. În caz afirmativ: care sunt termenele ce necesită a fi respectate de către Președinte la înaintarea candidaturii la funcția de Prim-ministru pentru neadmiterea uzurpării puterii în stat?

3. În cazul în care Președintele deja încalcă termenele și procedura de desemnare a candidatului la funcția de Prim-ministru:

a. care sunt efectele juridice ale acestei încălcări pentru Președinte?

b. Parlamentul este în drept sau este obligat să demită Președintele țării pentru „uzurparea puterii în stat”?

c. în cazul în care este obligat, atunci în ce termen Parlamentul trebuie să demită Președintele țării pentru „uzurparea puterii în stat”?

4. Ca urmare a nerespectării de către Președinte a termenelor constituționale de înaintare a candidaturilor la funcția de Prim-ministru:

a. care sunt acțiunile care trebuie urmate de către acesta pentru reîntrarea în constituționalitate?

b. își mai păstrează Președintele dreptul de discreție de la înaintarea primei candidaturi și pentru ce perioadă?

5. În cazul neîncadrării conforme a Președintelui în termenele constituționale de înaintare a candidaturilor la funcția de Prim-ministru, are aceasta incidență asupra termenului general de 3 luni, după care Președintele are obligația să dizolve Parlamentul?

6. Respectiv, mai este necesară expirarea termenului general de 3 luni pentru dizolvarea Parlamentului?”

B. Legislația pertinentă

3. Prevederile relevante ale Constituției (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 85

Dizolvarea Parlamentului

„(1) În cazul imposibilității formării Guvernului sau al blocării procedurii de adoptare a legilor timp de 3 luni, Președintele Republicii Moldova, după consultarea fracțiunilor parlamentare, poate să dizolve Parlamentul.

(2) Parlamentul poate fi dizolvat, dacă nu a acceptat votul de încredere pentru formarea Guvernului, în termen de 45 de zile de la prima solicitare și numai după respingerea a cel puțin două solicitări de investitură.

(3) În cursul unui an, Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată.

(4) Parlamentul nu poate fi dizolvat în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui Republicii Moldova, cu excepția cazului prevăzut la articolul 78 alineatul (5), și nici în timpul stării de urgență, de asediu sau de război.”

Articolul 98

Investitura

„(1) După consultarea fracțiunilor parlamentare, Președintele Republicii Moldova desemnează un candidat pentru funcția de Prim-ministru.

(2) Candidatul pentru funcția de Prim-ministru va cere, în termen de 15 zile de la desemnare, votul de încredere al Parlamentului asupra programului de activitate și a întregii liste a Guvernului.

(3) Programul de activitate și lista Guvernului se dezbate în ședința Parlamentului. Acesta acordă încredere Guvernului cu votul majorității deputaților aleși.

(4) În baza votului de încredere acordat de Parlament, Președintele Republicii Moldova numește Guvernul.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor sesizării

4. Autorii sesizării susțin că, potrivit articolului 85 alin. (2) din Constituție, pentru dizolvarea Parlamentului sunt necesare două condiții cumulative: (1) respectarea unui termen de 45 de zile de la prima solicitare

de învestitură a unui Guvern și (2) respingerea a cel puțin două solicitări de învestitură.

5. În același timp, în opinia autorilor sesizării, prevederile constituționale nu stabilesc expres consecințele în cazul în care Președintele Republicii Moldova nu înaintează o candidatură la funcția de Prim-ministru în termen de 45 de zile.

6. Autorii sesizării solicită interpretarea prevederilor art. 85 alin. (2) din Constituție în vederea constatării etapelor obligatorii premergătoare dizolvării Parlamentului în cazul imposibilității formării unui Guvern, precum și a consecințelor nerespectării acestora.

B. Aprecierea Curții

7. În procesul examinării preliminare a sesizării, Curtea reține următoarele.

8. Una din atribuțiile Curții Constituționale, potrivit dispozițiilor art.135 alin.(1) lit.b) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.b) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolul 4 alin.(1) lit. b) din Codul jurisdicției constituționale, este interpretarea Constituției.

9. Scopul oricărei interpretări a normelor constituționale este de a asigura unitatea și perceperea corectă a conținutului și sensului lor autentic. Interpretarea oficială este imperativă în cazurile în care incertitudinea nu poate fi soluționată printr-o altă procedură jurisdicțională.

10. Având în vedere importanța interpretării dispozițiilor constituționale, Curtea Constituțională tratează sesizările de acest caracter cu o exigență deosebită. Acestea pot fi acceptate pentru examinare în fond doar în cazul în care dispoziția constituțională, a cărei interpretare se solicită, este incertă, ambiguă sau incompletă și în cazul în care Curtea nu s-a pronunțat anterior.

11. Curtea constată că obiectul interpretării îl constituie prevederile cuprinse la articolul 85 alineatul (2) din Constituție.

12. Astfel, sesizarea se referă la termenele în care Președintele Republicii Moldova urmează să desemneze candidatul la funcția de Prim-ministru, în special valabilitatea termenului de 45 de zile, precum și consecințele nedeseemnării candidatului în acest termen.

13. Curtea menționează că potrivit articolului 85 alin. (2) din Constituție: *„Parlamentul poate fi dizolvat, dacă nu a acceptat votul de încredere pentru formarea Guvernului, în termen de 45 de zile de la prima solicitare și numai după respingerea a cel puțin două solicitări de învestitură.”*

14. Curtea reține că prevederile articolului 85 alin. (2) din Constituție au fost interpretate prin Hotărârea nr. 30 din 1 octombrie 2013.

15. Prin hotărârea menționată, Curtea a reținut că termenul de 45 de zile, statuat la articolul 85 alin. (2), nu este unul distinct de termenul de 3 luni, cuprins la alin. (1) al aceluiași articol, primul fiind absorbit de cel din urmă.

16. Astfel, Curtea a stabilit că **termenul de 3 luni este un termen general de formare a Guvernului**, care începe să curgă de la data apariției circumstanțelor ce au determinat necesitatea formării unui nou Guvern,

indiferent de declanșarea procedurilor de formare a noului Guvern sau/și de efectuarea procedurilor prevăzute de alineatul (2) al articolului 85 din Constituție. **Termenul de 45 de zile este termenul în care Președintele poate dizolva Parlamentul** dacă în cadrul acestuia a fost respinsă cel puțin o candidatură, suplimentar primei candidaturi desemnate.

17. Totodată, în Hotărârea nr. 30 din 1 octombrie 2013 Curtea a concluzionat că, în cazul în care Parlamentul nu a reușit să investească Guvernul în termen de 3 luni de zile, **Șeful statului este obligat să dizolve Parlamentul**, astfel dreptul discreționar al Președintelui de a dizolva Parlamentul se transformă într-o obligație impusă de voința legiuitorului constituant.

18. În același timp, Curtea a menționat că, întrucât prevederile constituționale nu indică în mod expres termenul în care Președintele urmează să facă prima desemnare a candidatului la funcția de Prim-ministru în cadrul termenului general de 3 luni, Președintele urmează să țină cont și de termenul constituțional pus la dispoziția candidatului desemnat la funcția de Prim-ministru pentru a cere votul de încredere al Parlamentului (15 zile – articolul 98 alin. (2) din Constituție).

19. Curtea observă că autorii sesizării au solicitat interpretarea unei multitudini de ipoteze, prin prisma prevederilor constituționale, referitoare la termenele în care șeful statului urmează să desemneze candidatura la funcția de Prim-ministru. Cu toate acestea, autorii sesizării nu au adus argumente pertinente care ar determina Curtea să aprecieze obiectul sesizării ca fiind distinct de cel examinat anterior în cadrul jurisprudenței sale, fapt ce denotă caracterul repetitiv al sesizării.

20. În lumina celor expuse, Curtea Constituțională subliniază faptul că prevederile alineatului (2) al articolului 85 din Constituție au constituit obiect de interpretare în instanța de jurisdicție constituțională și nu pot fi admise pentru examinare repetată.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea deputaților în Parlament Igor Dodon, Vasile Bolea și Adrian Lebedinschi privind interpretarea articolului 85 alineatul (2) din Constituția Republicii Moldova.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în „*Monitorul Oficial al Republicii Moldova*”.

Președinte

Alexandru TĂNASE